

Við markaðsetningu á innanlandsmarkaði er notað nafnið „bláskel” til aðgreiningar frá villtum kræklingi.

Forsendan fyrir því að ná árangri í markaðsetningu á ferskum lifandi kræklingi er að geta afhent gæðaskel, reglulega og með skömmum fyrirvara.

Kræklingur og annað fiskmeti á útmarkaði í Bergen.

Lifandi kræklingur á markaði í nælonnetpokum.

8. Markaðir

Flutningur

Forsenda þess að ná árangri í útflutningi á ferskum lifandi kræklingi er að geta reglulega afhent krækling og með skömmum fyrirvara. Vegna fjarlægðar okkar frá mörkuðum er erfitt að tryggja skjóta afgreiðslu. Hollendingar geta t.d. afhent krækling til Frakklands innan tveggja sólarhringa frá því pöntun berst. Gera má ráð fyrir að þetta ferli geti tekið upp undir eina viku þegar kræklingur er fluttur frá Íslandi til Frakklands með skipi og bíl. Ráðlagt er að neyta krækling innan 7 daga frá uppskeru, en eftir þann tíma fer oft að bera á miklum afföllum í kræklingnum. Það skal haft í huga að líftími krækling er breytilegur eftir árstíma og er minnstur á hrygningartíma. Einnig dregur úr líftíma krækling þegar spunaþræðir eru skornir af. Stundum er miðað við að kræklingurinn berist söluaðila innan tveggja sólarhringa frá uppskeru, þar sem það getur tekið nokkra daga að selja hann. Mikill ávinningur er því fyrir sölu- og dreifingaraðila að fá sem ferskasta krækling. Ef kræklingur er fluttur sjóleiðis frá Íslandi á markað erlendis, þarf lítið út af að bera til að neytandinn fái gallaða afurð.

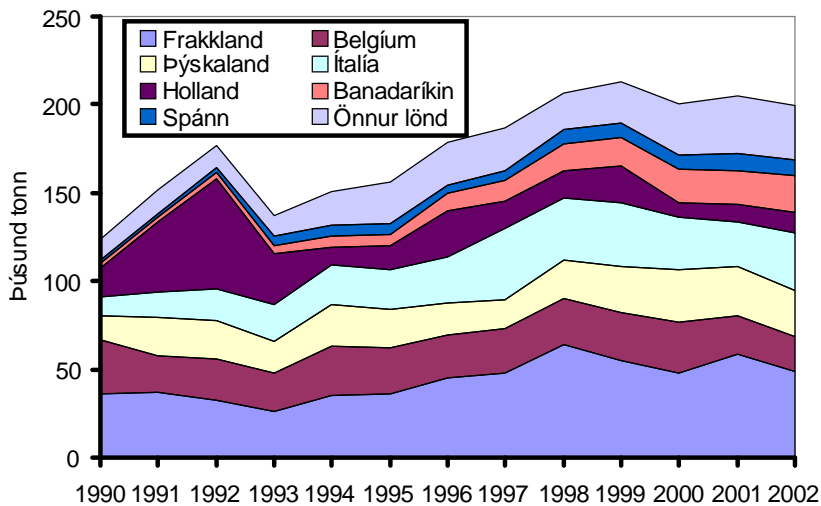
Flutningur á kræklingi með flugi á markaði erlendis er dýr og mun tæplega borga sig nema hugsanlega á takmörkuðu magni á ákveðnum árstímum þegar framboð er lítið. Miðað við þá tækni sem þekkist í dag mun vera erfitt fyrir Íslendinga að keppa í gæðum við lönd sem eru nær markaðinum. Aftur á móti er hægt að tryggja ferskleika á ræktuðum kræklingi sem seldur er á innanlandsmarkaði.

Margar mismunandi krækling safurðir finnast þar sem flutningur er ekki takmarkandi þáttur við markaðsetningu. Í því sambandi má nefna frosnar forsoðnar afurðir í lofttæmdum umbúðum og niðurlagðar afurðir. Lönd sem eru langt frá mörkuðum eins og Nýja Sjáland hafa farið þá leið að vinna skelina og frysta. Þá skiptir fjarlægð frá markaði minna máli upp á samkeppnishæfni. Líklega eru mestu möguleikar Íslendinga á mörkuðum erlendis fyrir unna afurð sem hefur langt geymsluþol.

Erlendir markaðir

Evrópulönd eru stærstu innflytjendur á kræklingi í heiminum. Þar á meðal eru lönd sem framleiða sjálf krækling í talsverðu mæli en virðast ekki geta fullnægt eftirspurn á heimamarkaði. Heildarframleiðsla í Evrópu hefur verið um 750.000 tonn á ári undanfarin ár. Lítil útflutningur er frá Evrópulöndum en hvað innflutningur varðar kemur mest frá Nýja Sjálandi og Chíle af frosnum afurðum. Heildarneysla á kræklingi í Evrópu er um 700-800.000 tonn á ári. Útflutningur hefur numið um 200.000 tonnum á ári þar af er hlutur Hollands stærstur 35-60.000

Kræklingarækt á Íslandi

Innflutningur á kræklingi eftir löndum skv. tölum frá FAO.

Lifand kræklingur til sölu í lausu ásamt öðru fiskmeti.

Frá skelfiskhátíð í Hrísey 5. júlí 2003.

tonn en dregið hefur úr útflutningi þaðan á síðustu árum. Danmörk hefur flutt út um 40.000 tonn af villtum kræklingi árlega undanfarin ár. Útflutningur Evrópulanda er að mestu innan Evrópu.

Frakkland

Frakkland er stærsti innflutningsmarkaðurinn fyrir krækling. Frakkar framleiða sjálfir um 80.000 tonn og flytja inn 50-60.000 tonn. Frakkar greiða hæsta verð fyrir krækling sem er ræktaður á stólpum við strendur Frakklands.

Belgía

Í Belgíu er engin kræklingframleiðsla en flutt eru inn 20-30.000 tonn á ári. Í Belgíu er eftirspurn eftir stórri skel og hátt verð greitt fyrir hana.

Þýskaland

Framleiðsla á kræklingi hefur verið 10-40.000 tonn árlega á síðustu árum og innflutningur 20-30.000 tonn á ári.

Ítalía

Framleiðslan á kræklingi á Ítalíu hefur verið um 140.000 tonn á ári síðustu árin. Innflutningur hefur verið á bilinu 25-40.000 tonn á ári.

Holland

Framleiðsla í Hollandi hefur sveiflast mikið á síðustu árum eða frá 45.000 tonnum upp í 110.000 tonn. Innflutningur hefur numið 10-20.000 tonnum á ári.

Spánn

Spánn er stærsti framleiðandi á kræklingi í Evrópu með um 250.000 tonn á ári og lítinn innflutning eða um 10.000 tonn á ári.

Innanlandsmarkaður

Neysla á kræklingi hérlandis hefur verið tiltölulega lítil. Villtur kræklingur hefur verið tíndur úr fjörum og neytt í heimahúsum og í litlu mæli seldur á veitingastaði. Innflutningur á kræklingi hefur á síðustu árum verið um 10 tonn á ári. Enn hafa ekki verið seld nema nokkur tonn af ræktuðum íslenskum kræklingi á innanlandsmarkað. Skiptar skoðanir eru um stærð innanlandsmarkaðar og ræður markaðssetningin eflaust þar mestu. Í því sambandi er mikilvægt að tryggja stöðug gæði kræklingins og framboð.

Erlendis er algengast að kræklingurinn sé seldur lifandi í verslanir, veitingastaði, mótuneyti og hótél. Að öllu jöfnu er kræklingurinn seldur í litlum skömmtum á marga staði og er því mikilvægt að hafa öflugan dreifingaraðila. Ýmsar

Kræklingarækt á Íslandi

Kræklingarækt við Hrísey kynnt fyrir ferðamönnum og kræklingur matreiddur um borð.

aðferðir eru notaðar til að kynna krækling og auka neysluna. Algengt er að haldnar séu skelfiskhátíðir yfir aðaluppskerutímam og hefur þeirri aðferð verið beitt hér af Norðurskeljar ehf. í Hrísey. Jafnframt hefur Norðurskel kynnt ferðamönnum kræklinga-ræktina og kræklingur verið matreiddur og borinn á borð.

Innanlandsmarkaður er yfirleitt sá markaður sem gefur kræklingaræktendum hæsta skilaverðið. Það er því mikilvægt að honum sé vel sinnt og hann byggður markvisst upp.